

LITERATUUR
MUSEUM

HET MANUSCRIPT VAN
TSJIP
BESTAAT NIET MEER

LESPAKKET

Ik had ook vis kunnen nemen

literatuurmuseum.nl / verhalen / elsschot

OPDRACHTEN BIJ
HET VERHAAL OVER
WILLEM ELSSCHOT

Ik had ook vis kunnen nemen

‘Het is, meer nog dan de andere boeken, een brok uit mijn leven, de uitdrukking van mijn walg tegenover publiciteit en handel. Omdat publiciteit een te abstract onderwerp was om over te schrijven heb ik kaas genomen. Het heeft vorm, kleur, het ruikt en het stinkt soms. Ik had ook vis kunnen nemen.’

— Willem Elsschot over *Kaas*

Willem Elsschot wordt geroemd om de heldere en sobere stijl van zijn proza. Aan zijn reputatie als groot stilist heeft hij zelf actief bijgedragen met zijn drie uiteenzettingen over stijl: de ‘Inleiding’ bij *Kaas*, de ‘Opdracht’ bij *Tsjip* en de tekst ‘Achter de schermen’. In het artikel *In kunst mag niet geprobeerd worden* lees je meer over Elsschots stijlopvattingen en deze drie stukken.

Opdracht

Lees de Inleiding bij *Kaas* op de website van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (pagina 497-502).

1

Volgens Elsschot is in de kunst de inhoud eigenlijk minder relevant. De stijl van het werk brengt iets bij de lezer teweeg en daar is het in de kunst om te doen. Geef een citaat uit de 'Inleiding' bij *Kaas* dat deze gedachte illustreert.

2

Wat vind jij? Draait het voor jou in een literair werk vooral om de inhoud, het onderwerp van het boek of hecht je meer waarde aan stijl, hoe het boek is geschreven en het gevoel dat dat bij jou teweegbrengt? Geldt hetzelfde voor beeldende kunst of muziek? Licht je antwoord toe.

3

Een andere opvatting die terugkomt in de 'Inleiding', is dat een gevoel pas kan worden overgebracht als het overeenkomt met de gemoedstoestand van de auteur. Geef een citaat uit de 'Inleiding' bij *Kaas* dat deze opvatting weerspiegelt.

4

Wat vind jij? Is het belangrijk dat een kunstenaar een emotie zelf doorvoelt als hij deze geloofwaardig wil overbrengen, of maakt dat niet uit? Licht je antwoord toe.

5

Willem Elsschots stijl wordt wel getypeerd als sober en van doeltreffende eenvoud. Ook over die soberheid spreekt Elsschot zich uit in zijn 'Inleiding' bij *Kaas*. Geef een citaat uit de 'Inleiding' dat het belang van de doeltreffendheid benoemt.

